

کنوانسیون بین‌المللی آمادگی، مقابله

درو همکاری در برابر آلودگی نفتی

لندن - ۱۹۹۰

(۱۳۶۹ ه . ش)

**INTERNATIONAL CONVENTION ON OIL
POLLUTION PREPAREDNESS, RESPONSE
AND CO-OPERATION
(OIL POLLUTION PREPAREDNESS)
LONDON - 1990**

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون

تاریخ انعقاد- ۳۰ نوامبر ۱۹۹۰

تاریخ عضویت- ۱۹۹۷

محل انعقاد- لندن، انگلستان

محل دبیرخانه- سازمان بین‌المللی دریانوردی (ایمو)

مرجع نگهدارنده اسناد- دبیرخانه سازمان ملل

زبانهای رسمی- عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی، اسپانیایی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران- وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی)

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به کنوانسیون بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی- مصوب سال یکهزار و سیصد و شصت و نه هجری شمسی، برابر با سال یکهزار و نهصد و نود میلادی، مشتمل بر یک مقدمه نوزده (۱۹) ماده و یک (۱) الحاقیه ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

کنوانسیون بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

مصوب ۱۳۶۹ هجری شمسی برابر با ۱۹۹۰ میلادی

اعضای کنوانسیون حاضر،

با آگاهی نسبت به ضرورت حفظ محیط زیست انسانی به طور اعم و محیط زیست دریایی به طور اخص،

با شناسایی خطرات جدی که از طریق سوانح آلودگی نفتی از سوی کشتیها، واحدهای دور از ساحل، بنادر دریایی و تجهیزات حمل و نقل نفت به محیط زیست دریایی تحمیل می شود،

با در نظر گرفتن اهمیت اقدامات احتیاطی و باز دارنده در جلوگیری از آلودگی نفتی در وهله اول و ضرورت به کارگیری جدی اسناد بین المللی موجود در ارتباط با ایمنی دریایی و جلوگیری از آلودگی دریایی، به ویژه کنوانسیون بین المللی ایمنی جان افراد در دریا مصوب ۱۳۵۳ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۴ با اصلاحات بعدی، و کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی توسط کشتیها، مصوب ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر ۱۹۷۳ میلادی تعدیل شده توسط پروتکل مربوط به آن مصوب ۱۳۵۷ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۸ میلادی با اصلاحات بعدی، و همچنین توسعه سریع استانداردهای رو به رشد مربوط به طرح، عملیات و نگهداری کشتیهای حامل نفت و واحدهای دور از ساحل،

همچنین با در نظر گرفتن اینکه، در صورت وقوع سانحه آلودگی نفتی، اقدام سریع و مؤثر جهت به حداقل رساندن خسارتی که ممکن است از چنین سانحه ای ناشی شود، حیاتی می باشد،

با تأکید بر اهمیت آمادگی مؤثر برای مبارزه با سوانح آلودگی نفتی و نقش مهمی که صنایع نفت و کشتیرانی در این خصوص دارند،

با شناسایی مجدد اهمیت کمکهای دو جانبه و همکاری بین المللی در زمینه موضوعاتی از جمله مبادله اطلاعات مربوط به قابلیتهای کشورها برای مقابله با سوانح آلودگی نفتی، تهیه طرحهای موارد پیش بینی نشده آلودگی نفتی، مبادله گزارشهای سوانح مهمی که ممکن

است محیط زیست دریایی یا خطوط ساحلی و منافع مربوطه کشورها را تحت تأثیر قرار دهد، و تحقیق و توسعه در ارتباط با وسایل مبارزه با آلودگی نفتی در محیط زیست دریایی،

و با توجه به اصل «آلوده کننده مسئول پرداخت است» به عنوان یک اصل کلی حق بین الملل محیط زیست،

همچنین با توجه به اهمیت اسناد بین المللی در مورد مسئولیت و جبران خسارات ناشی از آلودگی نفتی، از جمله کنوانسیون بین المللی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی در مورد مسئولیت مدنی خسارات آلودگی نفتی، کنوانسیون بین المللی مصوب ۱۳۵۰ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۱ میلادی در مورد تأسیس صندوق بین المللی برای جبران خسارات ناشی از آلودگی نفتی، و نیاز مبرم با لازم الاجرا شدن هر چه سریعتر پروتکل های مصوب ۱۳۶۳ هجری شمسی برابر با ۱۹۸۴ میلادی مربوط به کنوانسیون های فو الذکر، با توجه بیشتر به اهمیت موافقتنامه ها و ترتیبات دو جانبه و چند جانبه از قبیل کنوانسیونها و موافقتنامه های منطقه ای،

با در نظر داشتن مقررات مربوط به کنوانسیون ملل متحد در مورد حقوق دریاهای، به ویژه بخش ۱۲ آن،

با آگاهی از ضرورت گسترش همکاری های بین المللی و افزایش قابلیت های موجود ملی، منطقه ای و جهانی در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی و با توجه به نیاز ویژه کشورهای در حال توسعه و به خصوص کشورهای جزیره ای کوچک،

با ملاحظه اینکه بهترین راه حصول این اهداف، انعقاد یک کنوانسیون بین المللی در زمینه آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی می باشد،

به ترتیب ذیل موافقت نمودند:

ماده ۱- کلیات

۱- اعضاء به طور انفرادی یا مشترک تعهد می نمایند که تمامی اقدامات لازم را طبق مفاد این کنوانسیون و الحاقیه آن برای آمادگی و مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی انجام دهند.

۲- الحاقیه این کنوانسیون جزء لاینفک کنوانسیون را تشکیل داده و اشاره به کنوانسیون در عین حال اشاره به الحاقیه تلقی خواهد شد.

۳- این کنوانسیون در مورد هیچ کشتی جنگی، شناور پشتیبانی نیروی دریایی یا دیگر کشتی هایی که تحت مالکیت یا بهره برداری یک کشور بوده و فی الحال صرفاً در اعمال غیر تجاری مورد استفاده قرار می گیرد، اعمال نخواهد گردید اما هر عضو با اتخاذ تدابیر لازمی که در عملیات یا قابلیت های عملیاتی اینگونه کشتی های تحت تملک یا بهره برداری

آن عضو اختلال ایجاد ننماید، تضمین خواهد نمود که چنین کشتیهایی تا آنجا که معقول و عملی باشد مطابق این کنوانسیون عمل نمایند.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

۱- «نفت» یعنی مواد نفتی به هر شکل از جمله نفت خام، مواد سوختی، لخته‌های نفتی، مواد زائد نفتی و فرآورده‌های پالایش شده،

۲- «سوانح آلودگی نفتی» یعنی اتفاقی یا مجموعه‌ای از اتفاقات که دارای منشاء یکسان بوده که منجر به ریزش نفت شده یا ممکن است بشود و محیط‌زیست دریایی یا خطوط ساحلی یا منافع مربوط به یک یا چند کشور را مورد تهدید قرار داده و یا ممکن است مورد تهدید قرار دهد و مستلزم اقدام اضطراری یا واکنش فوری دیگری باشد.

۳- «کشتی» یعنی شناور از هر نوع که در محیط‌زیست دریایی فعالیت می‌کند و شامل قایق‌های هایدرو فویل، هاورکرافتها، زیر دریایی‌ها یا قایق‌های سیار از هر نوع می‌گردد.

۴- «واحد دریایی» یعنی تأسیسات یا سازه‌های ثابت یا شناوری که برای اکتشاف و استخراج یا تولید نفت یا گاز یا تخلیه و بارگیری نفت به کار گرفته می‌شود.

۵- «بنادر و تأسیسات حمل و نقل نفت» یعنی آن تأسیساتی که خطر سانحه آلودگی نفتی را در برداشته و از جمله شامل بنادر، پایانه‌های نفتی، خطوط لوله و دیگر تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت می‌گردد.

۶- «سازمان» یعنی سازمان بین‌المللی دریانوردی.

۷- «دبیر کل» یعنی دبیر کل سازمان.

ماده ۳- طرح‌های اضطراری آلودگی نفتی

الف- هر عضو کشتیهایی را که محق به برافراشتن پرچم آن هستند ملزم خواهد نمود که طرح اضطراری آلودگی نفتی در کشتی را که مقررات مصوب سازمان برای این منظور مقرر کرده، طبق مقررات مزبور داشته باشند.

ب- کشتی که ملزم به داشتن طرح اضطراری آلودگی در کشتی بر طبق جزء (الف) می‌باشد، هنگام حضور در یک بندر یا یک پایانه دریایی تحت حاکمیت یکی از اعضاء طبق روشهای مندرج در موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود یا قوانین ملی آن عضو مشمول بازرسی مأمورانی که توسط عضو مزبور به طور مقتضی اختیار یافته‌اند، خواهد بود.

۲- هر کشور عضو باید گردانندگان واحدهای دریایی تحت حاکمیت خود را ملزم به داشتن طرحهای اضطراری آلودگی نفتی کند که هماهنگ سیستم ملی ایجاد شده طبق ماده (۶) بوده و طبق روشهای وضع شده توسط مقامات ملی ذیصلاح به تصویب رسیده باشد.

۳- هر کشور عضو باید مقامات یا گردانندگان بنادر دریایی یا تأسیسات تخلیه و بارگیری نفتی تحت حاکمیت خود را به گونه‌ای که مناسب می‌داند به داشتن طرحهای اضطراری آلودگی نفتی یا ترتیبات مشابهی که هماهنگ با سیستم ملی ایجاد شده که طبق ماده (۶) بوده و طبق روشهای وضع شده توسط مقامات ملی ذیصلاح به تصویب رسیده باشد، ملزم نماید.

ماده ۴- تشریفات گزارش آلودگی نفتی

۱- هر عضو باید:

الف- فرماندهان کشتی‌ها یا سایر افراد مسئول کشتیهای تحت پرچم خود و افراد مسئول واحدهای دریایی تحت صلاحیت خود را ملزم نماید که بدون هیچ تأخیری هرگونه اتفاق در کشتی یا واحدهای دریایی خود را که متضمن ریزش نفتی یا احتمال ریزش نفتی هستند، به مراجع زیر گزارش نمایند:

۱- در مورد کشتی، به نزدیکترین کشور ساحلی،

۲- در مورد واحدهای دریایی، به کشور ساحلی که واحد، تحت صلاحیت آن است.

ب- فرماندهان یا دیگر افراد مسئول کشتیهای تحت پرچم و افراد مسئول واحدهای دریایی تحت صلاحیت خود را ملزم نماید که بدون هیچ تأخیری هرگونه اتفاق مورد مشاهده در دریا را که متضمن ریزش یا وجود نفت باشد، به مراجع زیر گزارش نمایند:

۱- در مورد کشتی، به نزدیکترین کشور ساحلی،

۲- در مورد واحد دریایی، به کشور ساحلی که واحد، تحت صلاحیت آن است.

ج- افراد مسئول بنادر و تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت تحت صلاحیت خود را ملزم نماید بدون تأخیر هرگونه اتفاقی که متضمن ریزش یا احتمال ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به مقامات ملی ذیصلاح، گزارش نمایند.

د- به شناورها یا هواپیماهای بازرسی دریایی و دیگر سرویسهای خدماتی ذیربط یا مقامات خود دستور دهد بدون تأخیر هرگونه حادثه مورد مشاهده در دریا یا در بندر یا تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت که متضمن ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به مقامات ملی ذیصلاح یا بنا به مورد به نزدیکترین کشور ساحلی گزارش نمایند.

ه - از خلبانان هواپیماهای کشوری که بخواهند که بدون تأخیر هرگونه حادثه مورد مشاهده در دریا که متضمن ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به نزدیکترین کشور ساحلی گزارش نمایند.

۲- گزارشهای تهیه شده به موجب ردیف (۱) جزء (الف) بند (۱) باید مطابق الزامات تدوین شده توسط سازمان تهیه گردیده و براساس دستورالعملها و اصول کلی مصوب سازمان باشند گزارشهای تهیه شده به موجب ردیف (۲) جزء (الف) و جزءهای (ب)، (ج) و (د) بند (۱) باید تا جایی که لازم است مطابق دستورالعملها و اصول کلی مصوب سازمان، تدوین گردد.

ماده ۵- اقدام در صورت دریافت گزارش آلودگی نفتی

۱- هرگاه عضوی گزارشی را که در ماده (۴) به آن اشاره شده یا اطلاعات مربوط به آلودگی که توسط دیگر منابع تهیه گردیده است، دریافت نماید باید:

الف- حادثه را به منظور تعیین اینکه سانحه، آلودگی نفتی است یا خیر مورد ارزیابی قرار دهد.

ب- ماهیت، وسعت و عواقب احتمالی سانحه آلودگی نفتی را مورد ارزیابی قرار دهد و

ج- سپس بدون تأخیر تمامی کشورهایی را که منافع آنها به وسیله چنین سانحه آلودگی نفتی تحت تأثیر یا احتمالاً تحت تأثیر قرار می‌گیرد، همراه با موارد زیر تا زمان خاتمه اقدامات به عمل آمده برای مقابله با سانحه یا تصمیم کشورهای مزبور برای اقدام مشترک مطلع سازد.

۱- جزئیات ارزیابی‌های خود و هر اقدامی را که جهت مقابله با حادثه آلودگی نفتی انجام داده یا قصد انجام آن را دارد، و

۲- اطلاعات اضافی در صورت اقتضاء،

۳- در صورتی که شدت چنین سانحه آلودگی نفتی ایجاب کند آن عضو باید مستقیم یا در صورت اقتضاء از طریق سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط اطلاعات مورد اشاره در جزءهای (ب) و (ج) بند (۱) را در اختیار سازمان قرار دهد.

۴- در صورتی که شدت چنین سانحه نفتی ایجاب کند از سایر کشورهای متأثر از این سانحه درخواست می‌شود به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء، از طریق سازمان یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط ارزیابی خود را از میزان تهدید منافعشان و هرگونه اقدام به عمل آمده و اقدامات مورد نظر را به اطلاع سازمان برسانند.

۵- اعضا تا آنجا که عملی باشد، باید سیستم گزارش دهی تدوین شده توسط سازمان را هنگام مبادله اطلاعات و ارتباط با دیگر کشورها و سازمان، مورد استفاده قرار دهند.

ماده ۶- سیستم‌های ملی و منطقه‌ای برای آمادگی و مقابله

۱- هر عضو باید یک سیستم ملی جهت مقابله سریع و مؤثر با سوانح آلودگی نفتی ایجاد نماید. این سیستم حداقل باید شامل موارد ذیل باشد:

الف- تعیین موارد زیر:

۱- مقام یا مقامات ذیصلاح ملی با مسئولیت آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی،

۲- نقطه یا نقاط تماس عملیاتی ملی که مسئول دریافت و انتقال گزارشات آلودگی نفتی مندرج در ماده (۴) باشد، و

۳- مقامی که مجاز باشد از طرف آن کشور، درخواست کمک نموده یا در مورد آرایه کمک درخواست شده تصمیم‌گیری نماید.

ب- طرح ملی مقابله با موارد پیش‌بینی نشده برای آمادگی و مقابله که شامل روابط سازمانی نهادهای مختلف درگیر (اعم از عمومی یا خصوصی) با مد نظر قرار دادن دستورالعمل‌های تدوین شده توسط سازمان.

۲- به علاوه، هر عضو در چارچوب توانائیهای خود به طور انفرادی یا از طریق همکاری دو جانبه یا چند جانبه و در صورت اقتضاء، با همکاری صنایع نفت و کشتیرانی، مقامات بندری و سایر مؤسسات مربوط، باید موارد ذیل را ایجاد نماید:

الف- حداقل سطح تجهیزات از قبل مستقر شده جهت مقابله با ریزش نفت، متناسب با خطر احتمالی، و برنامه‌هایی برای استفاده از آنها،

ب- برنامه تمرینات برای سازمانهای مقابله با آلودگی نفتی و آموزش پرسنل مربوط،

ج- طرحهای تفصیلی و قابلیت‌های ارتباطی برای مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی، چنین قابلیت‌هایی به طور مداوم باید قابل دسترسی باشند، و

د- نظام و ترتیبی جهت هماهنگ کردن مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی، در صورت اقتضاء، با قابلیت‌های بسیج منابع مورد لزوم،

۳- هر عضو باید تضمین نماید که اطلاعات جاری به طور مستقیم یا از طریق سازمان یا تشکیلات منطقه‌ای مربوط در رابطه با موارد ذیل به سازمان آرایه شده است:

الف- موقعیت، داده‌های مخابراتی و در صورت عملی بودن، محدوده مسئولیت مقامات و مؤسسات ذکر شده در جزء (الف) بند (۱)،

ب- اطلاعات مربوط به تجهیزات مقابله با آلودگی و نظر تخصصی در رشته‌های مربوط به مقابله با آلودگی نفتی و نجات دریایی که در

صورت درخواست سایر کشورها می‌تواند قابل دسترسی باشد،

ج- طرح ملی عضو برای مقابله با موارد پیش بینی نشده.

ماده ۷- همکاری بین‌المللی جهت مقابله با آلودگی

۱- اعضاء موافقت می‌نمایند که، با توجه به تواناییها و موجود بودن منابع مربوط خود، بنا به تقاضای هر عضوی که از سانحه آلودگی نفتی متأثر شده یا احتمال دارد تحت تأثیر قرار گیرد با آن عضو همکاری نموده و خدمات مشورتی، پشتیبانی و تجهیزات فنی به منظور مقابله با سانحه آلودگی نفتی، در صورتی که شدت چنین حادثه‌ای اقتضاء کند به آن ارایه نمایند، تأمین هزینه‌های چنین کمکی براساس مفاد الحاقیه این کنوانسیون انجام خواهد شد.

۲- عضوی که تقاضای کمک نموده است می‌تواند از سازمان بخواهد تا جهت مشخص نمودن منابع مالی موقت برای هزینه‌های مندرج در بند (۱)، کمک نماید.

۳- طبق موافقتنامه‌های قابل اعمال بین‌المللی، هر عضو باید اقدامات حقوقی یا اداری لازم را جهت تسهیل موارد ذیل به عمل آورد:

الف- ورود و خروج کشتیها، هواپیماها و سایر وسایل حمل و نقل مورد استفاده برای مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی و بهره‌برداری از آنها در سرزمین خود یا حمل کارکنان، کالا، مواد و تجهیزات لازم جهت مقابله با یک چنین سانحه‌ای، و

ب- نقل و انتقال سریع افراد، کالاها، مواد و تجهیزات مندرج در جزء (الف) به داخل، در داخل و به خارج از سرزمین خود.

ماده ۸- تحقیق و توسعه

۱- اعضاء موافقت می‌نمایند تا به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء از طریق سازمان یا سازمانها یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط جهت ارتقاء و مبادله نتایج برنامه‌های تحقیق و توسعه مربوط به گسترش آخرین پیشرفته‌ها در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی، از جمله فن‌آوریها و فنون بازرسی، بازدارندگی، جمع‌آوری، متفرسازی، پاکسازی و راههای دیگر کاهش یا تعدیل اثرات آلودگی نفتی و جهت اعاده وضع سابق، همکاری نمایند.

۲- برای این منظور، اعضاء تعهد می‌نمایند که به طور مستقیم یا در صورت اقتضاء از طریق سازمان یا سازمانها یا ترتیبات منطقه‌ای مربوط، ارتباط لازم را بین مؤسسات تحقیقاتی اعضاء برقرار نمایند.

۳- اعضاء موافقت می نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان یا سازمانها و یا ترتیبات منطقه ای مربوط در صورت اقتضاء جهت ترغیب برگزاری مرتب سمپوزیوم های بین المللی در موضوعات مربوط از جمله پیشرفتهای فن آوری در زمینه تجهیزات و فنون مبارزه با آلودگی نفتی همکاری نمایند.

۴- اعضاء موافقت می نمایند که از طریق سازمان یا سازمانهای بین المللی ذیصلاح توسعه استانداردهای مربوط به تجهیزات و فنون سازگار مقابله با آلودگی نفتی را تشویق نمایند.

ماده ۹- همکاری فنی

۱- اعضاء تعهد می نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان و سایر نهادهای بین المللی در صورت اقتضاء در رابطه با آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی در موارد زیر به اعضایی که تقاضای کمک فنی می نمایند، کمک نمایند:

الف- آموزش کارکنان،

ب- اطمینان از موجود بودن فن آوری، تجهیزات و تأسیسات مربوط ،

ج- تسهیل سایر اقدامات و ترتیبات جهت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی نفتی، و

د- انجام برنامه های مشترک تحقیق و توسعه.

۲- اعضاء تعهد می نمایند که با توجه به قوانین، مقررات و سیاستهای ملی خود به طور فعال در زمینه انتقال فن آوری در رابطه با آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی همکاری نمایند.

ماده ۱۰- ترغیب همکاریهای دو جانبه و چند جانبه در زمینه آلودگی و مقابله

اعضاء باید مساعی خود را جهت انعقاد موافقتنامه های دو جانبه یا چند جانبه برای آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی به کار گیرند. نسخه های موافقتنامه های مزبور باید به سازمان ارایه گردد تا در صورت تقاضا در اختیار اعضاء قرار گیرد.

ماده ۱۱- ارتباط با سایر کنوانسیونها و موافقتنامه های بین المللی

هیچ یک از مفاد این کنوانسیون نباید به نحوی تفسیر گردد که منجر به تغییر حقو یا تعهدات هر یک از اعضاء به موجب سایر کنوانسیونها یا موافقتنامه های بین المللی شود.

ماده ۱۲- ترتیبات نهادی

۱- اعضاء «سازمان» را مشروط بر موافقت آن و موجود بودن منابع كافي جهت اداره فعاليت، براي انجام وظائف و فعاليتهاي زير برمي گزينند:

الف- خدمات اطلاعاتي:

۱- دريافت، مقايسه و انتشار اطلاعات تهيه شده توسط اعضاء، و اطلاعات مربوط ارايه شده توسط ديگر منابع، و

۲- ارايه كمك جهت مشخص نمودن منابع مالي موقت هزينه‌ها،

ب- تعليم و آموزش :

۱- ترغيب آموزش در زمينه آمادگي و مقابله با آلودگي نفتي،

۲- ترغيب برگزارى سمپوزيومهاى بين‌المللى،

ج- خدمات فنى:

۱- تسهيل همكارى در زمينه تحقيق و توسعه،

۲- ارايه طريق به كشورهايي كه در صدد ايجاد قابليت‌هاي مقابله ملي يا منطقه‌اي هستند، و

۳- تجزيه و تحليل اطلاعات تهيه شده توسط اعضاء و اطلاعات مربوط تهيه شده توسط ديگر منابع و ارايه طريق يا اطلاعات به

كشورها.

د- كمك‌هاي فنى:

۱- تسهيل تهيه كمك‌هاي فنى به كشورهايي كه در صدد ايجاد قابليت‌هاي مقابله ملي يا منطقه‌اي هستند،

۲- تسهيل تأمين كمك و مشاوره فنى بنا به تقاضاي كشورهايي كه با سوانح عمده آلودگي نفتي مواجه شده‌اند.

۲- در اجراي فعاليتهاي مشخص شده در اين ماده، سازمان تلاش خواهد نمود تا قابليت كشورها را به طور انفرادي از طريق ترتيبات

منطقه‌اي جهت آمادگي و مقابله با سوانح آلودگي نفتي، با استفاده از تجارب كشورها، موافقت نامه‌هاي منطقه‌اي و ترتيبات صنعتي و با

امعان نظر ويژه به نيازهاي كشورهاي در حال توسعه، تقويت نمايد.

۳- مفاد اين ماده مطابق با برنامه‌اي كه توسط سازمان تهيه و مرتباً مورد تجديد نظر قرار مي‌گيرد به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۳- ارزیابی کنوانسیون

اعضاء در چارچوب سازمان مؤثر بودن کنوانسیون را در پرتو اهداف آن، به خصوص با توجه به اصول مربوط به همکاری و کمک مورد ارزیابی قرار خواهند داد.

ماده ۱۴- اصلاحات

۱- این کنوانسیون طبق یکی از روشهای مشخص شده در ذیل می‌تواند اصلاح گردد.

۲- اصلاح بعد از بررسی توسط سازمان:

الف- هر اصلاحیه پیشنهادی توسط یکی از اعضای کنوانسیون باید به سازمان تسلیم و توسط دبیر کل بین تمامی اعضای سازمان و تمامی اعضاء حداقل شش ماه قبل از بررسی آن، توزیع گردد.

ب- هر اصلاحیه‌ای که به شکل فو پیشنهاد و توزیع گردیده بایستی به کمیته حفاظت از محیط زیست دریایی سازمان جهت بررسی تسلیم گردد.

ج- اعضای کنوانسیون اعم از عضو یا غیر عضو سازمان اجازه خواهند داشت که در جریان رسیدگی کمیته حفاظت از محیط‌زیست دریایی شرکت نمایند.

د- اصلاحیه‌ها فقط با اکثریت دو سوم اعضای حاضر و رأی‌دهنده کنوانسیون به تصویب خواهد رسید.

ه - اگر اصلاحیه‌ها طبق جزء (د) به تصویب برسند، توسط دبیر کل به تمامی اعضای کنوانسیون جهت پذیرش ارسال خواهند شد.

و- ۱- اصلاحیه یک ماده یا الحاقیه کنوانسیون در تاریخی پذیرفته شده تلقی خواهد شد که توسط دو سوم اعضاء پذیرفته شود.

۲- اصلاحیه یک ضمیمه در پایان دوره‌ای که در زمان تصویب آن توسط کمیته حفاظت از محیط‌زیست دریایی تعیین شده، و کمتر از ده ماه نیز نمی‌تواند باشد، پذیرفته شده تلقی خواهد شد. مگر اینکه در طول این مدت، مخالفت حداقل یک سوم اعضاء به دبیر کل اعلام شده باشد.

ز- ۱- اصلاحیه یک ماده، یا الحاقیه کنوانسیون که طبق ردیف (۱) جزء (و) بند (۱) پذیرفته شده باشد شش ماه، پس از تاریخی که در این تاریخ پذیرفته شده تلقی می‌گردد نسبت به اعضایی که دبیر کل را از پذیرش آن توسط خود مطلع ساخته‌اند لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۲- اصلاحیه یک ضمیمه که طبق ردیف (۲) جزء (و) پذیرفته شده است شش ماه بعد از تاریخی که در آن تاریخ پذیرفته شده تلقی می‌گردد، نسبت به تمامی اعضاء به استثنای اعضایی که پیش از این تاریخ مخالفت خود را اعلام نموده‌اند لازم‌الاجرا خواهد شد. هر عضو در هر زمان می‌تواند مخالفت اعلام شده قبلی خود را با تسلیم اعلامیه‌ای دال بر این موضوع به دبیر کل، پس بگیرد.

۳- اصلاح توسط یک کنفرانس:

الف- بنا به تقاضای یکی از اعضاء، که حداقل مورد تایید یک سوم اعضاء باشد، دبیر کل کنفرانسی از اعضای کنوانسیون را جهت بررسی اصلاحات کنوانسیون برگزار خواهد کرد.

ب- اصلاحیه‌ای که توسط اکثریت دو سوم اعضای حاضر و رأی‌دهنده چنین کنفرانسی تصویب شود، توسط دبیر کل جهت پذیرش به تمامی اعضاء ارسال خواهد شد.

ج- به جز هنگامی که کنفرانس طور دیگری تصمیم‌گیری نماید، اصلاحیه طبق مراحل مشخص شده در جزءهای (و) و (ز) بند (۲) پذیرفته شده تلقی شده و لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴- تصویب و لازم‌الاجرا شدن یک اصلاحیه که منجر به اضافه نمودن یک الحاقیه یا یک ضمیمه می‌شود تابع روش قابل اعمال در مورد اصلاحیه الحاقیه خواهد بود.

۵- هر عضوی که اصلاحیه یک ماده یا الحاقیه را به موجب ردیف (۱) جزء (و) بند (۲) یا اصلاحیه‌ای که منجر به اضافه کردن یک الحاقیه یا یک ضمیمه به موجب بند (۴) را نپذیرفته است یا مخالفت خود در مورد اصلاحیه یک ضمیمه را به موجب ردیف (۲) جزء (و) بند (۲) ارسال داشته است، با آن به عنوان غیرعضو فقط از نظر به کارگیری چنین اصلاحیه‌ای رفتار خواهد شد. چنین رفتاری با تسلیم اطلاعیه پذیرش طبق ردیف (۱) جزء (و) بند (۲) یا استرداد مخالفت طبق ردیف (۲) جزء (ز) بند (۲)، خاتمه خواهد یافت.

۶- دبیر کل تمامی اعضاء را از هر اصلاحیه‌ای که طبق این ماده لازم‌الاجرا می‌شود به علاوه تاریخی که در آن اصلاحیه لازم‌الاجرا می‌گردد مطلع خواهد ساخت.

۷- هر اطلاعیه پذیرش، مخالفت، استرداد مخالفت به یک اصلاحیه به موجب این ماده باید به طور کتبی به دبیر کل اطلاع داده شود، وی اعضاء را از اطلاعیه مزبور و تاریخ وصول آن مطلع خواهد ساخت.

۸- ضمیمه کنوانسیون فقط باید حاوی مقرراتی باشد که ماهیت فنی دارند.

ماده ۱۵- امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون جهت امضاء در مقر سازمان از تاریخ ۹ آذر ماه ۱۳۶۹ هجری شمسی برابر با ۳۰ نوامبر ۱۹۹۰ میلادی تا ۱۸ آذرماه ۱۳۷۰ هجری شمسی برابر با ۲۹ نوامبر ۱۹۹۱ میلادی مفتوح می‌باشد و بعد از آن جهت الحاق مفتوح خواهد ماند. هر کشوری می‌تواند از یکی از راههای زیر عضو این کنوانسیون گردد:

الف- امضاء بدون حق شرط در مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا

ب- امضاء به شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ، پذیرش یا تصویب صورت بگیرد.

ج- الحاق.

۲- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق با تودیع سندی دال بر آن به دبیر کل، نافذ خواهد شد.

ماده ۱۶- لازم‌الاجرا شدن

۱- کنوانسیون (۱۲) ماه بعد از تاریخی که حداقل (۱۵) کشور بدون حق شرط در مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب آن را امضاء کرده باشند یا اسناد لازم برای تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را طبق ماده (۵۹) تودیع کرده باشند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

۲- برای کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق مربوط به این کنوانسیون را بعد از انجام الزامات لازم‌الاجرا شدن آن ولی قبل از تاریخ لازم‌الاجرا شدن تودیع کرده باشند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق در تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون یا سه ماه بعد از تاریخ تودیع سند، هر کدام که دیرتر باشد نافذ خواهد شد.

۳- برای کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را بعد از تاریخی که در آن کنوانسیون لازم‌الاجرا شده تودیع نموده‌اند، این کنوانسیون سه ماه بعد از تاریخ تودیع سند نافذ خواهد شد.

۴- بعد از تاریخی که اصلاحیه این کنوانسیون به موجب ماده (۱۴) پذیرفته شده تلقی گردید. هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق تودیع شده به منزله پیوستن به کنوانسیون اصلاح شده تلقی خواهد گردید.

ماده ۱۷- انصراف

۱- این کنوانسیون برای هر عضوی بعد از گذشت پنج سال از تاریخی که این کنوانسیون برای آن عضو لازم‌الاجرا شده است می‌تواند مورد انصراف قرار گیرد.

۲- انصراف با اعلام کتبی به دبیر کل نافذ خواهد شد.

۳- انصراف (۱۲) ماه بعد از دریافت اعلامیه انصراف توسط دبیر کل یا بعد از گذشت هر مدت طولانی‌تری که ممکن است در اعلامیه مشخص شده باشد، نافذ خواهد شد.

ماده ۱۸- امین اسناد

۱- این کنوانسیون نزد دبیر کل تودیع می‌گردد.

۲- دبیرکل باید:

الف- تمامی کشورهایایی که این کنوانسیون را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند از موارد زیر مطلع نماید:

۱- هر امضاء جدید یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، همراه تاریخ مربوط به آن.

۲- تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، و

۳- تودیع هر سند انصراف از این کنوانسیون همراه با تاریخ دریافت و تاریخی که انصراف نافذ خواهد شد.

ب- نسخه‌های اصلی مصد این کنوانسیون را به دولت‌های تمامی کشورهایایی که این کنوانسیون را امضاء نموده یا به آن ملحق شده‌اند ارسال نماید.

۳- به محض لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون یک نسخه اصل مصد آن توسط امین اسناد طبق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد به دبیر کل سازمان ملل متحد جهت ثبت و انتشار ارسال خواهد گردید.

ماده ۱۹- زبانها

این کنوانسیون در یک نسخه اصلی به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تهیه شده و هر متن از اعتبار یکسان برخوردار است.

در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان ذیل که از طرف دولت‌های متبوع خود برای این منظور مجاز شده‌اند، این کنوانسیون را امضاء می‌نمایند.

تنظیم شده در لندن به تاریخ نهم آذرماه یکهزار و سیصد و شصت و نه هجری شمسی برابر با سی‌ام نوامبر یکهزار و نهصد و نود میلادی.

تأمین هزینه‌های کمک

۱- الف- چنانچه موافقتنامه‌ای مربوط به ترتیبات مالی حاکم بر اقدامات اعضاء در برخورد با سوانح آلودگی نفتی، قبل از سانحه آلودگی نفتی به صورت دو جانبه منعقد نشده باشد، اعضاء هزینه‌های اقدامات مربوط خود را در برخورد با آلودگی بر طبق ردیف (۱) یا (۲) زیر به عهده خواهند گرفت:

۱- اگر اقدام توسط یک عضو بنا به درخواست صریح عضو دیگر صورت گرفته باشد، عضو درخواست‌کننده هزینه اقدام عضو کمک‌کننده را تأمین خواهد کرد. عضو درخواست‌کننده می‌تواند تقاضای خود را در هر زمانی ملغی سازد، اما در چنین موردی آن عضو باید هزینه‌هایی را که عضو کمک‌کننده پیش از این متحمل یا تعهد نموده است، به عهده بگیرد.

۲- اگر اقدام بنا به ابتکار خود یک عضو صورت گرفته باشد، آن عضو هزینه‌های اقدام خود را به عهده خواهد گرفت.

ب- اصول وضع شده در جزء (الف) مجری خواهد بود مگر آنکه اعضای مربوط در هر مورد خاصی طور دیگر موافقت کرده باشند.

۲- اگر طور دیگری موافقت نشده باشد، هزینه‌های اقدام صورت گرفته توسط یک عضو بنا به درخواست عضو دیگر بر طبق قوانین و رویه جاری عضو کمک‌کننده در رابطه با تأمین اینگونه هزینه‌ها به طور کامل محاسبه خواهد شد.

۳- عضو درخواست‌کننده کمک و عضو کمک‌کننده در صورت انقضاء جهت انجام هر اقدامی برای پاسخگویی به ادعای جبران خسارت همکاری خواهند کرد. برای این منظور، آنها توجه کافی به رژیمهای حقوقی موجود معطوف خواهند داشت، هرگاه اقدامی که بدین صورت انجام گرفته اجازه جبران کامل هزینه صرف شده در عملیات کمک‌رسانی را ندهد، عضو درخواست‌کننده کمک می‌تواند از عضو کمک‌کننده بخواهد که از تأمین هزینه‌هایی که از مبالغ جبران شده تجاوز می‌نماید صرف نظر کند یا هزینه‌هایی که طبق بند (۲) محاسبه شده‌اند را کاهش دهد. آن عضو همچنین می‌تواند تقاضای تعویق تأمین چنین هزینه‌هایی را بنماید. در هنگام بررسی چنین تقاضایی، اعضای کمک‌کننده باید توجه کافی به نیازهای کشورهای در حال توسعه معطوف نمایند.

۴- مفاد این کنوانسیون نباید به هیچ وجه به عنوان ضایع‌کننده حقوق اعضاء در تأمین هزینه‌های اقدامات مربوط به مقابله با آلودگی یا تهدید ناشی از آلودگی به موجب دیگر مقررات و قواعد قابل اعمال و حقوق داخلی و بین‌المللی از طرفهای ثالث تفسیر شود. کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی و کنوانسیون بین‌المللی مربوط به ایجاد صندوق بین‌المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی یا هر اصلاحیه بعدی این کنوانسیونها باید مورد توجه قرار گیرند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منظم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و نوزده ماده و یک الحاقیه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم تیر ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۶/۵/۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.